

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.
За АУСТРО-УГАРСКУ ВОС-
ТУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње
20 фран. у влату, на по године
10 фран. у влату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногора“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, т. н. аген-
ту у Котор. Допише се шаљу
урадиштем. Рукописи се не вра-
ћају.

За огласе шаља се: за сваку
ријеч или за број од пет ријеч-
и по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Његово Краљевско Височан-
ство Господар отпутовао је за Нис-
шић, гдје ће провести неколико
дана

ЦЕТИЊЕ, 14 новембра.

ИТАЛИЈА И ИНГЛЕСКА.

Свечани догађаји увијек утичу
на расположење, а дају повода и
штампи, да говори о њима с неки-
јем заносом и свечанијем тоном. Тај
занос увијек је симпатичан, а још
више је симпатичан, кад је искрен.
Кад с те тачке посматрамо, онда су
сасвим природна она осјећања, ко-
јима дишу чланци италијанске и
инглеске штампе, писати приликом
посјете италијанског краљевског пара
у Инглеској, којом је посјетом ита-
лијански краљ Виктор Емануил III
пратио краљу Едуарду VII посјету,
што му је овај у Риму учинио. По-
ред свега тога, пише „Н. Времеја“,
не може да се не опазе, да се је
инглеска штампа сувише занијела
наглашујући улогу, коју је играла
Инглеска у стварању италијанске
независности. У Инглеској су епи-
ста надали уочиштва равни ита-
лијански политички емигранти, који
су били гоњени од аустријске владе
и од стране ранијих оравака Хаб-
сбурга и Вурбона, који су остали
без посла, пошто се Италија уједи-
нила. Замисли Мадони, користећи
се тијем правом, провео је у Ингло-
ској подужо времена. Но мучно да
ћемо се преварити ако речемо, да
се у списку Гарибалдијевих побор-
ника лако могу наћи Ирци, а тешко
да се могу у њему наћи Инглеси;
у сваком случају, много мање Ин-
глеси борили се је за слободу Ита-
лије, него за неприкосновеност Тур-
ске... И ако још у састав Италије
нијесу ушле све земље, у којима се
италијански језик рачуна за мате-
рински, томе је узор Инглеска.

Али оставимо историју, а по-
желимо и ми, заједно с италијанском
и инглеском штампом, да се овај
пут италијанског краљевског пара
заврши потпуно успјешним ријеше-
њем свију политичких задаћа и пи-
тања, што их је г. Титони, који тек
што је увео портфељ министра ино-
страних дјела, завео у свој про-
грам. Разумије се, да је једно од
главних питања тога програма по-
ложити, који Италија мисли заузети
на Балкану и полуострву. Из раз-
говора што га је г. Титони имао с
једним сурадником листа „Гидо“
вида се, да се Италија интересује
не само Јадранским морем и њего-
вом Балканском обалом, него баца
своје погледе и преко те обале у
унутрашњост. Инглеској, која по
свој прилика и овога пута неће ни-
чим показати своје саучешће према
страдајућим на Балкану хришћани-
ма, осим просто ријечима и слабом
повчаном помоћу, пријатно је што
ће к своме гласу приружити и глас
Италије, која ће у будуће може
бити својим рукама извући по који
вредни коштац и за Инглеску. Ита-
лија је тако близу, готово под ру-
кама, а осим тога Италија је и до
сад већ више пута радила за Ин-

глеску, на пр. у Африци, па јој не-
ће то бити необично. Треба се на-
дати, да ће лекције недавне прош-
лости очувати Италију од ингле-
ског утицаја. Како је силан био тај
утицај напад пола вијека, може се
судити по томе, што се је мала Сар-
динија заједно с Инглеском и Фран-
цуском дигла против Русије, с тога
што је Кавур био убијен, да ће
Русија да обрати Средиземно море
у руско језеро — и тада абогом ма-
ште о јединству Италије.

Но обратимо се још једном исто-
рији. Посматрајући садашњост она-
кву каква је, није могуће не при-
стати уз Титонија да се Италија
мора старати, да се постигне мирно
и правично ријешење завршених
питања, која су искрсла на Ближем
Истоку, без да пострадају интереси
Италије на Јадранском мору. Врло
је важно то, што г. Титони увје-
рава, да Италија без сумње стоји уз
државе, које су прегле, да побољ-
пају стање хришћана у Турској и
да наведу реформе, које су услов-
љене берлинским уговором; ако су
државе представиле Порти такве за-
хтјева, које и Италија признаје за
минимум онога, што се од Порте
тражити може, онда она не може да
енергично не захтијева, да се бар
тај минимум испуни, а према томе
сумњиво је, да би Италија, макар и
заједно с Инглеском, могла постићи
нешто више. У сваком случају, за-
вршује „Н. Времеја“, ми не можемо
да се не радујемо, што Италија, ко-
ја је у начелу остала вјерна тројном
савезу, сад тако самостално поступа,
да је баш у тренутку продужања
тројног савеза могла увјерити Фран-
цуску, да учествује Италије у томе
савезу ни директно ни индиректно
није против Француске наперено.
Жељети је да Италија и даље чува
и развија ту самосталност.

ЖУТА ОПАСНОСТ

Црни облаци гомилају се на
Далеком Истоку, који и цивилизова-
ну Јевропу приморављују, да на њих
гледа с неком већом око срца и
слутњом, да би се из тих облака
могао заблистати мач каквога Атило
или Чингис-Хана. те срушити сву
много-вјековну јевропску тековину.
По догађајима, који се тамо збивају
не треба се бојати, да ће то бити
баш тако скоро, али у сваком слу-
чају ти су догађаји и јадни и чу-
дновати. Ево што о томе пише руско
„Н. Времеја“:

У лето 1900 г., кад су бутон-
ници објели били јевропска послан-
ства у Пекину и кад је телеграф
довео свакијем даном нове вјести
о ширењу боксерског покрета, Јев-
ропа се јако узнемирала. На све
стране говорило се је, да пријети
Јевропи китајска навала, која ће
уништити на свагда нашу цивили-
зацију. Већ су почели бити говорити
и о потреби општег крсташког рата,
да би се та навала жуте расе пре-
дуприједила. Цар Вилхелм, позива-
јући јевропске народе „да бране
своју цивилизовану имовину“, предло-
жио им је свога фелдмаршала Вал-
дсера-а да буде главни командант
савезничке војске у борби с општи-
јем непријатељем. Државе су одмах
ту повуду пришле, јер отевати,

колебати се и спорити око првијен-
ства било је опасно.

Заста, на азијском Истоку зби-
вало се је нешто и грозно и нера-
зумљиво. До тада су Китај рачунали
само као згодан павар за трговачко-
индустријску експлоатацију, као зем-
љу, која наврно даје туђинцима своје
вјековима нагомилано богатство, али
тада је тај исти Китај почео да се
буди и да показује некакву моћну
и тајанствену силу, некакво страшно
привиђење почело се показивати из-
над те до тада мирне земље.

Јевропа, која је занесена тежњом
за богатством и тренутнијем спољаш-
њијем успјехом, почала се је плашити
и са ужасом се је стала сјећати
научнијех истраживања, која доказу-
ју, да су више пута велике културе
нестале с лица земље, а онамо гдје је
кипио живот, настала је гробна ти-
шина. „Да се и ми сада не налазимо
у очи једног од таквијех преврата?“
— питали су се Јевропљани и готови
су били да падну у очајање.

Али судба је за овај пут поште-
ђела нерве јевропске, — опасности и
страх нијесу трајали дуго. Благода-
рећи понављају прегалаштву и ју-
наштву руске војске, боксерски по-
крет био је угушен и Китај се морао
покорити вољи „савезних“ држава.

Пекињским посланицима било је
поручено да поново успоставе при-
јатељске односе с Китајем и да учине
уговоре и пронађу начине, како би
осигурали државе од могућности, да
се опет поново тужни догађаји од
1900 године. Посланици су се читаву
годину дана трудили, заједно с ки-
тајским пуномоћницима, да изврше
повјерену им задаћу и најпослије
свој су труд свршили. Ујемчена је
била како слобода јевропскијех по-
слапика у Пекину, тако и саобра-
ћај Пекина с морем. Китај се је
обавезао да плати Јевропљанима
огромну контрибуцију, да казни чи-
ношнике, који су примали учешћа у
покрету, да осигура слободу стран-
цима и т. д. У воти коју су посла-
ници колективно продали китајској
влади, није само било речено ништа
о томе како да се уклоне узроци,
који су изазвали боксерски устанак.
Међу тијем, требало је баш то питање
понајвише просудити и ријешити.

Но по свему се види, да ужаси
од 1900 године нијесу баш ничему
Јевропу научили. Она их је заборав-
ила чим су пропли. У Китају је
опет почео рад баш онијех истијех
културтрегера, који су и први уста-
нак изазвали. Градња жељезница,
експлоатација руда, трговина чак у
унутрашњости Китаја — врши се
данас удвојеном енергијом.

Једна од првијех тачака уговора,
који је био израђен на пекињској
посланичкој конференцији, била је,
„да се тачно испуњава за сва будућа
времена закон, што су га све државе
надале, да се оружје у Китај не
увози“. Доцније су посланици ту
забрану ограничили само на три
године.

Ту недавно тај рок истекао је,
и чим је постало могуће увозити
оружје у Китај, нагрнула је увоз-
ња са свију страна. Државе би мо-
гле забранити извоз оружја за Ки-
тај, али тијем би оштетиле своју
трговину.

И цивилизоване државе, које се
некад плашаху од крилате аждаје,

не само да оружају Китај и уре-
ђују његову војску, него се њим
још користе као оруђем у својим
политичким интригама и старају се
свом снагом да га наноже против
државе — супарнице.

Потоње вјести јављају о не-
каквом тајанственом спремању ки-
тајске војске ради упада у Манџу-
рију. Генерал Ма већ је, као бајаги,
ушао у ту област, а Јуан-Ши-Кај
са 45.000 војске тек се спрема да
уђе. У китајским арсеналима ради
се и дању и ноћу. Китај се спрема
за рат... с Русијом због Манџурије.

Разумије се, сви су ти гласови
далеки од истине. Стање није још
озбиљно; али поред свега тога, на
жалост, не може се порећи, да се
неуморно ради, да се Китај непри-
јатељски расположи према Русији.

Ми мислимо — завршује „Н.
Времеја“ — да ће труд рускијех не-
пријатеља бити узалудан. Ако је
Китај 1900 год. окушао чију снагу,
то је баш била снага руска, те ће се
тешко усудити да је поново изазове;
а и кад би то учинио, Русија би у-
мјела на тај изазив одговорити.

Прије ће се догодити то, да у
Китају, ушљед наоружања и уре-
ђења војске, бујне опет устанак
против странаца, и тада ће друго
државе, које су у Китају много сла-
бије од Русије, много више од ње
и пострадади. Њихови економски
интереси, за које се они тако ста-
рају да их заштите у Манџурији,
пострадаће не само у Манџурији
него и у читавоме Китају.

Најпослије, врло лако може би-
ти, да ће рад данашњијех потстре-
кача Китаја доиста створити жуту
опасност, али не више у облику
привиђења, него у облику стварне
и активне силе, која ће бити непри-
јатељ свога образованог свијета.

Па траже ли то руски супар-
ници?

ПОКУШАЈ ЗА ЗБЛИЖЕЊЕ ЈЕПИСКОПАЛНЕ
ЦРКВЕ С ПРАВОСЛАВНОМ.

Један од представника амери-
канске јепископалне цркве, јепископ
Фондлакски Ч. Ч. Графтон, у прат-
њи свога дјаконa Феја и г. Бирк-
бека, посетио недавно Петроград.
Овај симпатични старац, који је још
од младих година расположен према
нашој православној цркви, предузео
је овај тешики и далок пут, да би
се лично међу православнијем наро-
дом и у православној земљи обави-
јестио о уређењу и науци право-
славне цркве. Уважени старина није
дошао у Русију као турист и по
својој личној жељи само, него је
он дошао као члан нарочитог ко-
митета за међуцрквене односе, који
је комитет заснован у америка-
нској јепископалној цркви, а циљ је
је његова доласка, да покрене пи-
тање о узајамном односу право-
славне и американске цркве, како
би се доцније подигло питање о
зближењу, а може бити и о потпу-
ном јединству црквеном.

Прије свог доласка јепископ
Графтон послао је петроградском
митрополиту Антонију писмо, у ко-
ме, у кратким потезима, наводи осо-
бине американске цркве, приложив-
ши у то и неколико књига бого-

словског садржаја, у којима се мање или више потанко излаже сувремено стање и учење те цркве. Сада пак, лично предао је митрополиту формалну грамату од свога првенству јућег јерископа и писмо, којим га предједник комитета за међуцрквене односе препоручује. Осим тога, он је лично предао митрополиту и једну своју записку, у којој подобије него прије развија своје погледе на узајамне односе ове двије цркве. На ту записку митрополит је забиљежио ову револуцију: „Молим преосвештеног ректора Академије, да нареди, да се ова записка штампа у „Црквеном Вјеснику“, како би се тијем обратила пажња нашићу научењака — богослова на изнесене у њој тачке.“

Таквијем начином, ова ствар већ је тијем добила опште црквене карактер. Ректор Академије, јерископ Сергије, извршујући митрополитов налог и пишући о томе, узвикује: „у добри час!“ па наставља даље: „Разумије се, не треба мапштати о томе, да ће се Америка тако лако и тако брзо у вјерском погледу препородити и с нама ујединити. О лакоћи тга не помишља ни високопоштовани Графтон. Сувише смо много живјели одвојено, да би се могли тако брзо међусобно разумјети... Али пријатељи тога уједињења ваћи ће велики успјех и у томе, ако ми заједнички ујаснимо соби, на каквом би томељу то уједињење могуће било. Биће времена, ојачаће васеленски дух у њедрицама американске цркве и побједити све друге струје у њој, а тада ће и пут на исток бити за њу поопходан. Према томе, неће бити сувишне ни оне мрвице труда, што их сваки од нас поднесе са своје стране око спремања тога пута.“

Поштовани американски гости били су најсимпатичније дочекани у свим круговима, како у Петрограду, тако и у Москви. Али најсвечанији дочек био им је приређен у Петроградској Духовној Академији, гдје су их сви студенти дочекали у пространом академском вестибулу, а један од њих, Словохотов, поздравио их је бесједом на латинском језику, у којој је пожелио, да буде благословен њихов долазак и сретно започето дјело. У великој сали студент Тројице поздравио је госте бесједом на инглеском језику. Јерископ Графтон, одговарајући на тај поздрав, најавио је, да се нада у Бога, да ће ове двије цркве, које су и онако близу, сачињавати једну цјелину. На свечаном обједу код ректора Академије пало је више здравица, у којима је подједнако с обје стране провирива-

ла жеља, да се очекивано јединство што прије постигне.

8. октобра американски гости отпутовали су, очарани дочеком и однесавши најљепше успомене из Русије.

СПОМЕНИК СРПСКОМ ВОЈДУ КАРА-БОРЂУ

У Варварину састадоше се овијех дана грађани општине варваринске и обновише раније установљени одбор за подизање споменика првом српском Војду Кара-Борђу Петровићу и његовом помагачу Јову Курсули, као и браћи Русима, који су помагали Србима на Варваринском пољу 1810 године.

Главни одбор, који је на том збору обновљен радиће, да се образује што више пододбор за прикупљање добровољних прилога, како би се могао подићи што лепши споменик неумрлим борцима. У тој жељи надао је главни одбор слиједећи проглас:

СРПСКОМЕ НАРОДУ.

Свакоме Србину, у коме истинско и српско срце куца, познато је из наше историје и наших народних пјесама наше 500-годишње робовање под Турцима — и муке српске од тога робовања, које су нам лијепи опјевали наши гуслари у народним пјесмама. Поваат је и Српски Устанак под првим српским Војдом Кара-Борђем у Орашцу 1804 године. Касас су муке та дашњи Срби и српски јунаци имали, а нарочито Кара-Борђа — свакоме је појмљиво. Тадашњи наши Срби и голи и боси, и гладни и жедни, и изнурени од тешкога ропства — борили су се са много јачом, многобројнијом и спремијом султановом војском, и шта? — Свуда су се српски јунаци и у свима бојевима одликовали, чија имена данас јако свијетле у српској историји, а још јаче у српском народу.

Браћо Срби,

Међу осталим бојевима видно мјесто заузима и бој на Варварину 1810 године, када на Србију повоше двије силне турске војске — једна од Босне, а друга од Ниша. Силни Куршид паша пође од Ниша, опсједну Делиград, а са осталом војском упути се Крушевцу — освоји га па онда пријеђе Мораву и дође на Варваринско поље. Кара-Борђа бјеше на муци, јер борити се на двије стране — није лако. Дође на Варварин и затражи помоћи од осталих српских војвода, на што му се они одазваше, те тада дође поред осталих и Хајдук Вељко са 3.000 Руса, којима нека је слава и хвала! И ова помоћ Србима, не уплаши силнога Куршид пашу, већ узвикну Турцима: „Ви се тужите, да Срби неће никад да се туку у равници с вама. Ето сад равнице! Доде сад покажите се, да је заслужујете, да једете царски хљеб.“ Ту чувени српски јунак Јово Курсула подијели меџан са црним арапином, турским јунаком и славно га побједи, што му признаде и „турска хордија цијела.“ Ово још и више охрабри Србе и ули им нове снаге и наде, те слонски са браћом Русима нападоше на Турке, побједише их и отеше им 7 барјака, много оружја, праха и олова.

Браћо Срби,

Ето шта учини први српски Вожд Кара-Борђа, Јово Курсула и браћа Руси и остали српски витезови. Па да ли смо се

велики страх од његове личности, која је окружена била таквим трофејима. Тако н. пр., спаваћа соба Дахомејског краља патосана је била костурима сусједних војсковођа и књажева у тој намери, да их краљ гази ногама. Очејидно је, да слични трофеји представљају природан израз моћности и силе, те с тога ништа није чудновато, што су са њима украшавали и гробнице умрлих војсковођа и царева, а онамо гдје није било глава или других дијелова непријатељског тијела, тамо су сјекали главе робовима (на Целебесу и код Дајака). Да би такве трофеје лакше било носити собом, а у исто вријеме да не би могло бити пријеваре, главе су замијењивали десном или лијевог руком, чељустима или гркљаном непријатељским и од таквих гркљана правили су нарукавице (Јуна Америка). од аубова огрице, а њиховим косом покривали су читаве штитове и одјеће; нос пак, као ствар по себи спретну, који је немогуће ради пријеваре замијењити чим другим, био је вазда у великој употреби. Познато је да је Чингис-Хан напунио ушима у Пољској десет врећа. Пригорци и до сад носе кући носове убијених Турака. За вријеме Константина V. сматрало се особитом љубазношћу, кад би некеме приносили поднос са носовима. Кожа побјеђених непријатеља служила је такође трофејом, али због тога што је с њом скопчано велико кубурење, то ради доказа убијетва довољно је било имати кожу с косом с непријатељског тјемена. Ето отуда је постало скалпирање.

Поред тога главног значаја, трофеји су имали још и други, споредни значај:

ми њима одужили за тако славну борбу за нашу отаџбину? Српске гусле различите су и разновисне славу њиху по цијеломе Српству. Али да би виднијег анака славе и захвалности одали њима, Варваринци су још 1890 године одржали прославу 80 годишњице варваринског боја и још тада спремали су се, да подигну споменик неумрлим борцима.

Браћо Срби,

Но пошто сами бојимо се, да им се нећемо моћи довољно одужити, то апелујемо на свако Српско родољубиво срце, да нам у овом помогне те да о српској 100-годишњици I. устанка, славу варваринских браћа обљежимо спомеником. Срби, помогните нам у овоме тешком послу — образложите пододборе прикупљајте прилоге и шаљите их овамо на адресу: „Главном Одбору“ — Варварин. Овим ћете се одужити и славним борцима, а и својим патриотским осјећајима.

У име Главног Одбора:

секретар гл. одбора	предједник
Милан Ст. Недељковић	Никола Милосављевић
учитељ.	нач. срва томићког.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Јавно предавање о Књазу Црногорском). Познавајући словенске књижевности, Хемрик Глик, држао је у словенском клубу у Кракову јавно предавање о Њ. Кр. Височанству Господару као пјеснику. Г. Глик обратио је измјоу осталог, пажњу на то, да су владари црногорски од породице Његове скоро сви били пјесници: Петар I пјесао је епске пјесме у народном духу, Петар II истице се у опште у српској књижевности као најјенијалији пјесник, а данас сретно владајући Господар Црногорски својом популарношћу, говори г. Глик, надмапна своје предходнике. У својим дјелима он се показује као велики патриот и васпитач свога народа, те износи такве карактере, који су потребити српском народу, да би могао обновити стару велику државу српску. Та мисао јасно се види, како у „Балканској Царици“, тако и у многим његовим лирским и другим пјесмама.

(Змајева седамдесетогодишњица).

Новембра 23. ова године навршује се 70 година како је угледао свијета дични и прослављени пјесник наш Змај-Јован Јовановић. Тај дан прославље наш народ најсвечаније у свима крајевима. Нема сумње, да ће бити прослављен и у цијелом Словенству, пошто је Змајево име и тамо јако познато, а његови пјеснички радови цијењени и преводжени.

Међим стање је здравља нашег пјесничког ветерана такво, да му није могуће примати никаквих личних честитања. Српском народу без сумње биће жао, што тако мора да буде, али ће се прослава одржати у свему мимо слављеника.

Писмо слављеника Змај Јована Јовановића, којим јавља да не може примати лично честитања о својој седамдесетогодишњици, упућено Новосадској „Застави“, гласи:

Нагласишта молба.

Чујем да ми се за 23. новембра о. г. спрема нешто, што ја онако болзи не бих могао издржати.

Од срца сам захваљан на свакој пријатељској жељи, која би се покренула при-

ликом мога скорашњег 70-годишњег рођендана — нијесам у стању примити ни једне усмене честитке појединих пријатеља, а камо ли каквих корпорација. То би ми нервношћу тако заопштрило, да бих тешко могао и једне учтиве, захвалне ријечи одговорити.

Што не могу закратити — нека буде бар подаље од мене.

Хвала, велика хвала унапријед!

И још једаред нагласишта молим: поштедите болна старца од онога, од чега га можете поштедити.

У Каменици, 2. новембра 1903.

Др. Јован Јовановић — „Змај“.

(Прослава 50-годишњице Н. Ђ. Вукићевића). Ове године навршило се пуних 50 година од како заслужни и одлични педагог г. Н. Вукићевић, управитељ комбоских српских учитељских школа, ради на српском просвјетном пољу, спремајући учитељску и учитељичку омладину за њен тешки и важни позив у народу. Риједак је наставник, који се може похвалити, да је пуних педесет година тако ревностно, тако савјесно вршио свој позив, као овај честити слављеник, чије су велике заслуге за српску школу и просвјету народну, увијек анали дијелити сви мислени људи.

Тихо и скромно, какав бијаше читав живот Николе Ђ. Вукићевића, прославио је старац 17. (30.) октобра о. г. своју 50-годишњицу. Тога дана посетили су слављеника у његову дому професори учитељских школа комбоских, у име којих га је поздравио г. Мита Кишић лијепог бесједом. За тим су му исто тако срдечно честитали педесетогодишњицу сви учитељи комбоских православних српских основних школа, као и многобројни му поштоватељи из мјеста и са стране. Мјестни Школски Одбор православне српске црквене општине комбоске такође није пропустио прославити овај дан у животу овога најстаријег и многоплодног педагога, те га је с тога корпоративно поздравно и записнички му своје признање паразисо.

(Српска дика). Тако ће се звати књига, у којој ће бити ријеч о Црној Гори у XIX вијеку, а иза овога биографије појединијих знаменитијих и заслужнијих Црногораца, чија се дјела односе на прошлаи вијек.

Књига ће посвећена бити Црногорцима, који се у прошлом вијеку жртвоваше за бољу будућност својега народа. Њина имена, мјесто, дан и година јуначке им смрти штампана ће бити на мјесту, које припада посвети. Овијем одужићемо се у неколико светој успомени наших бесмртнијих витезова, и као благодарни потоцици њима подићи им видан споменик; а у исто вријеме и писцу наше историје ова грађа неће бити на одмету.

На овај племенити посао позивам омладину црногорску, да сваки, „ко је јунак и узда се у се“, пријене за посао т. ј. да опише живот и рад личности — једне или више њих — у својему мјесту, коју сматра да је „дика дому, дика роду“ — која се одужи и задужи свој род не само као сваки Црногорац, већ се истаче, уздиже и задоби међу својом браћом признање као њин правак.

Узимам слободу препоручити слиједећи ред при писању биографије извеснијих особа:

1. — Име и презиме особе, коју описујете. (Крштено име. Име и презиме под

вине чланове његове породице, па шта више и на читаво племе. Сад пак такво чудновато разумијевање ствари задржало се само у војничким односима држава. Тим је могуће објаснити оно, што су поводом смрти неког вође приносили на жртву робове мјесто непријатеља. Истим начином Спенсер објашњује изношење на видик глава и љепшине кажњених преступника.

Тако, значи, трофеји су свакако имали важан значај за чољечанство; јер, као што смо рекли, служећи очигледним доказом силе, храбрости и других врлина, они су у исто вријеме били средство за истичање неке своје врете војне аристократије и учвршћивање власти. Као што у наше идулстријално вријеме изобиље у брилијантима на кћери или жени неког банкира сје доди о обртној способности породичног старјешине, тако у оно доба огрица од аубова или украс од којега са косом на жени неког хероја служило је, сагласно разумијевању тога времена, основом, да се таква особа уважава. Значај војних трофеја, који се све већма губи у наше радничко доба, имао је свезу са другом појавом — онакажењем живих људи, којему ћемо сад пријећи.

У многим земљама до данас постоји обичај, кад се предаје у власништво другога лица неки предмет, који није могуће цео уручити, на пр. земљу — да се уручује у облику симбола дио тога предмета. Одозуда је разумљив и обичај осакатицања људи. На Филипјским острвима кад се подвизају при ближују своје владару, морали су осјећи своје беве (вятице косе, које су висиле овада слично реповима). Може изгледати, да је

ЛИСТА К.

СПЕНСЕРОВО УЧЕЊЕ

о постанку и будућности обрета и обичаја.

— Превод Л. В. Поповића. —

(Наставак).

А сад пријеђимо к појединим појавама обредног царства и починмо о томе, како су постали трофеји. Право рећи они се не односе к обредима, већ су тијесно повезани с другом врстом појава, коју није могуће разумјети без њихова прегледа. Трофеји су постали из потребе, да неко има очигледне доказе своје храбрости и војничког такта. Кад је чољечанство паложено било да непрекидно води крваву борбу са онима, који су их окружавали, то и очигледни доказ војничке храбрости и силе природно је морао служити као извор страха за оне, који их окружују, те је у неколико штитило личност јунака и, поред тога, узвишавало га у очима његовог племена и давало му нека привјешта пред осталима. На пр., код Мундрука онај, који је имао десет непријатељских костура, добијао је право, да може изабран бити у вође и т. д. У већма развијеним друштвима, гдје већ постоји власт, изобиље у војничким трофејима служило је баш тијем циљевима: оно је плашило непријатеља, као н. пр., пирамиде и куле од глава, које је подигову Тимур у Багдаду и Алазун; с друге стране оно је улијавало самим поданицима владарским

којијема је извјесна особа позната у народу. Како су је иначе знали, и ко јој је предјевао име и зашто?)

2. — Мјесто рођења. Дан и година рођења. (Ако не можете тачно одредити дан и годину рођења, онда их треба одредити приближно — најближе истини.)

3. — Које је вјере? (У Црној Гори живе Срби од три вјероисповијести. Ма које вјероисповијести било извјесно лице, само ако му је живот посвећен био добру нашега народа, треба му изијети биографију.)

4. — Име оца и матере. Од које и какве му је куће мајка. (Треба у опште описати кућу, којој припада то лице, оца му и мајку и истаћи у колико су ти фактори утицали на њега, да се истагне, или су му одмагали, или ни једно ни друго.)

5. — Каква је био у младости? По чему се још тада могло судити да ће изаћи од њега ваљан човек? Шта је учио, гдје је учио, када, и код кога?

6. — Чиме се је највише бавио у младости, а чиме доцније? Које је вршио — или врши — државне службе. Од када до када је вршио неку дужност? Је ли је мијењао, и зашто? Како му је тај рад ишао? — (У опште треба све, што нађете да је потребно изијети, у обиму ове тачке.)

7. — Опишите све догађаје у којима је то лице имало учешћа. (Колико му је било учешће у извјесном догађају, и колико је значајно по општу ствар — треба истаћи и то највише имати у обзир при обради ове тачке.)

8. — Да ли се је бавио књижевном, и шта је од његових радова угледало свијета?

9. — Опишите све што би вриједно било знати о тој особи.

10. — Чиме је одликовано то лице? Од кога је одликовано, када, и ушљед чега?

11. — Какве је нарави био? Каква је у опште био: у миру у рату, на раду, у друштву, међу рођацима и даљњима. У својој кући и у опште на сваком мјесту и у свакој прилици?

12. — У којима се пјесмама спомиње дотично лице? (Ако је пјесма народна а није штампана, треба је послати с биографијом дотичног лица: а ако је штампана, треба изадржати из ње онолико, колико је потребно да се то лице карактерише, или као прегаси, или вјешт вођа, мудар човек, поштен, побожан, и т. д.)

13. — Које су изреке од тога лица остале у народу? Које анегдоте постоје о њему. Како са о њему народ изражава и у опште како га сматра?

14. — Да ли је дотично лице живо, или је умрло, или погинуло? Ако је погинуо означи гдје, када, и како се то збило. Ако је од природне смрти умрло, треба означити када и гдје. — Гдје је сахрањен? Ко му је подигао надгробни кам? Шта је написано на гробној плочи? Од кога је натпис? — Да ли је какву задужбину подигао, када, гдје и ушљед чега? — Кога имаде од порода и шта су му синови? —

Препоручује се да биографија буде тачна и непристрасна, т. ј. да се изнесе извјесно лице какво и јесте у ствари, — како га већина — народ сматра, а не један или двојица. Не треба главну ствар — наш битни предмет објављати пустијем фразама, већ што се има казати — казати јасно без нашега хаљења или куљења. Дјела сама говоре, те сувишно је наше симпатисање и баљење.

то просто симболична церемонија, која је вјештачки наизмјенски ради исказивања покорности. Но Спенсер, напротив, доказује, да се је тај обред тек у току времена претворио у церемонију, која симболично представља покорност, а у почетку да је он био изазван потребом, да с једне стране, нечим одијеле људе који су узети у ропство, ради чега су их осакатили и, с друге стране, да имају при себи стварне доказе своје моћности, ради чега је вођа носио витеце при себи. Такве појаве и сад видимо код Чичимекса. У јеврејској историји приповиједа се, кад је Нас описио Јавис и становници пристали на покорност, да им је предложено, да сваки извади по једно око. Једном ријечју то је било оно исто што и печат (жиг) или тавр код савремених завода за трговачке коњиче.

Разумије се, ударање печата ради обилежја ропства и у опште осакативање с циљем обилежја показује, да преживљује ово вријеме, кад су вође из отетих чланова или његових дијелова правили себи трофеје, као год што је осакативање с циљем имати трофеје, преживило убијање варољеника и одређивање од њих таквих трофеја. Осакативање је, значи, већ прогрес, кад су побјеђене стале цијенити као робове, те их не само престали убијати, већ се, напротив, старали, да их сачувају. Тим начелом се руководио човјечанство кад је хтјело да ублажи сама осакативања. Тако, на неким споменицима и сад се могу видјети варољеници представљени са објеченим рукама, али како то није било подесно, почели су отсејцати прете, каквих пријера налазимо у „књизи Судија“. Код

Да би биографије биле потпуне, тачне и вјерне, треба распитивати о дотичној особи, не ослонити се само на једно лице, — а по онемо биографију израдити, што већина тврде о тој особи.

Потребно је послати и слике дотичних особа с њином биографијом. Но ово, знамо, није могуће свуд учинити, те молимо бар за оне, што се могу наћи, да нам се пошаљу.

Све речено треба послати поштом — томе најдаље до 1. јануара 1904. године.

Цетиње, 6. новембра 1903.

С братским поздравом:

Ђуро Шпадијер,

Управ. цетињске основ. школе.

(Серум против турбекулозе др. Мар морека.) Др. Александар Марморек држао је у Паризу у Academie de Medecine предавање о свом серуму против турбекулозе. Турбекулин дра Коха је само препаративна твар, а турбекулинова реакција била је проузрокована стварањем сасвијем другог токсина (противотров). Прави токсин није био досад познат, но он га је открио. Тим токсином, када се уштрица зецовима или морским свињама, може се постићи, да буду унапријед сачувани од турбекулозе (т. ј. имунизирани), проузроковане бацилама. Имунизирају се коњи с овим имунизираним културама, у којима нема више бацила а има у њима токсина и тако се добије анти-токсин серум. С овим серумом правимо је пробае др Марморек најприје на животињама, а послје на људима. Овај серум чува и лијечи од турбекулозе. Више од године дана лијечио је др Марморек овим серумом све стадије турбекулозе. И код турбекулозе, која је већ знатно напредовала, напустило је видљиво побољшање. Иако бацила била је мање, дисање било лакше. Турбекулоза, која је мање напредовала, излечена је сасвијем. О употребу новог серума опазио је др Марморек да се мора прилично много уштрицавати серума и да се мора подијелити у више доза. Серум не проузрокује ни грознице ни друге реакције. Пробае су прављене не само у многим париским клиникама, него и у иностранству, особито у Белгији, Холандији, Немачкој и Швајцарској. О техници уштрицавања издао је др Марморек тачно упутство. Исто тако ће за кратко вријеме бити објављени резултати клиника и практичних лекара, који су лијечили серумом против турбекулозе.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 14 новембра.

(Личне вијести). Г. Лавар Мијушко-вић, министар финансија, повратио се је јуче из Венеције, куда је био назад неколико дана отпутовао.

(Из дјевојачког Института Царице Марије). Јуче, 14. о. м., на рођен-дан руске царице мајке Марије Феодоровне, покровитељице Института, одржана је у домаћој Институтској цркви свечана служба с благословом. Службу су осим началнице института присуствовали: царско-руски управник послова, г. де Мек, руски војнички аташа, г. Луквић, Потапов са господом, многи дјечији родитељи и одлични гости и настанини персонал.

Иза благодарења сви присутни упутили су се у велику салу, гдје су ученице отпјеваале руску и црногорску химну, а

Фиђијанаца пак већ налазимо обичај подношења отејених претију разљућеном владару, — у смислу обрада за умилостивљење, који ублажује како живо владаре, тако и умрло. Тај обичај умилостивљења умрлих помоћу цокређивања чланова тијела (одређивања прета или његових дијелова) налазимо, осим код Фиђијанаца, још и код Чаруаса, Мандан, Дакота и разних других американских племена. Прете су приносили на жртву умрлом духу, ради чега на пр. Мандани предходно држе гонор Великог Духа, са подигнутим у вис малим претом, који су послје тога отсејцали. Код Аустралијанаца, Хотентота тај се обичај практикује са женама. Стари Јевреји, Јегипћани и Јапанци липавали су претупнике једне или обидју руку; ту се, као што се види, није узимала у обзир њихова корист као робова, те је због тога преживио ранији и грубљи обичај. Неки источни владари, а такође и нека старија племена Централне Америке, биљежили су побјеђене откидањем њихових носова, а у другим мјестима ушају, па шта више и усана, што је старим Мексиканцима и Хондурасима служило такође формом кажњавања за лаж, лупштину и прељубу. На истоку је био обичај обилежјавати робове пробадањем ушју, што је интересно еравнити са обичајем код Хунда, који хватају себе за уши у знак покорности и са обичајем Бурмеза, који, сви без изузетка, пробадају себи уши, празнујући тај дан са особитом свечаношћу. Читачу је познато, да многи народи имају обичај продијевати прстен кроз нос, а на асирајским

затијем су пријемли у салон за примање гостију, гдје су од Началнице Института чашћени били.

(Из „Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“) Преко изабора друштвеног у Подгорици уписао се је и други члан добротвор и положио централној каси друштвеној на Цетињу у готову круна 150 г. Иво Ш Пејовић, управитељ паринарнице на Плавници. Хвала г. Пејовићу као познатом пријатељу и помагачу сваке хумане установе! —

— На дан крсног имена св. Арх. Михаила скупљено је код Милосав В. Рачевића, секретара Минист. Правде за друштвену касу круне 3 и хел. 14. До душе скроман прилог, али и врло значајан и лијепо прим ер, те је жељети, да га и други крпњали слиједе и овако раде увјек приликом крсног имена и других свечаности.

(Из друштва „Цетињске Читаонице и Горског Вијенца.“) — У неђељу, 23 новембра, у два сата послје подне одржаће се у „Зетском Дому“ главна годишња скупштина чланова друштва „Цетињске Читаонице и Горског Вијенца,“ те се и овим путем позивају друштвени чланови, да изволе на скупштину у одређено вријеме доћи. На дневном реду, поред осталог, биће то, да стара Управа поднесе скупштини извјештај о своме раду и да се нова Управа изабере.

Пишу нам из Бара од 4 новембра т. г.:

Ево и мене да се јавим поштованим читаоцима нашег драгог „Гласа Црногорца“, да чују шта се и у нашем дивном Приморју догађа.

Према новом Закону о уређењу варошких општина, и код нас су свршени избори одборника. Још 12-ог пр. мца од ране зоре почео се је пред општинском управом купити народ из вароши и оближњих села, која су присаједињена варошкој општини, а тачно на 9 сати прије подне предсједник општине г. кап. Петар Вукмировић објавио је почетак избора. Надајемо се да ће се у овоме избору изабрати г. Лука Ђурић, објавио је рад је текао као што се пожељети може при таквим приликама; сложна браћа све три вјероисповијести једногласно изабрала су бирачки одбор: г. Ан. Рађеновића и г. Цв. Церовића и њима су своје гласачке листе предавати почели. — Тек идуће неђеље, 19. о. м. месеца, у 2 сата послје подне, оглашен је резултат избора, по коме су као одборници били изабрани: г. г. Зефи Ђокић, трговац, Арсо Дабановић, трговац, Анто Шкупић, командир, Иво Новаконј, Ало Ђокић, земљопосед, Ђуро Врбица, чиновник соли, Марко Вуришковић, чиновник поште и телеграфа, Санд Дабановић, трговац, Емро Ђуламерић, трговац, Вранко Беков, трговац, зола М. Кирић, трговац, Мило Лаковић, трговац, Дикло, 6 мухамеданаца, 5 православних и 1 католик. За замјенике изабрани су: г. г. Мило Јонковић, Омер Петров, трговац, Перо Вашић, гостионичар, Шалеша Укмановић, Реџи Шеховић, царинарски чиновник и Виско Дабановић, финансијални капетан. Пошто се овиј потоњи, због разлога који су му унајжени, одрекао избора, на његово мјесто изабран је Мамуто Вољовић, земљопосед. Дакло, 3 мухамеданаца, 2 православних и 1 католик. Истог дана сви су одборници и замјеници положили законом прописану заклетву.

скултурним споменицима видимо, да су заробљеници престајали тако, као да их, тјубоже, воде на ужетима, која су свезана при претанима, продјевеним кроз нодрове.)

Слично ублажавање видимо у замјеничању човјечије чељусти као таквог трофеја, који је могуће узети одма чим се непријатељ убије, — трофејом мање анјерским, а то је — зубовима; њих су им одма иабијали, и то је давало новом власнику стварни доказ побједе и власти. Обичај одређивати витице, који се сачувао и код Руса, — служио је најприје као начин најмање опасаног осакативања, чије се витице и уопште косе приносе на жртву вођи, и пр. у старој Британији. С тијема онакавима такође интересно је сравнити стари руски обред обрезавања косе жени и дјевојци која погријеши, као год и ишчупавање нодрова, ударање жита и бријање главе преступницима. Дакоти мушјац брију главе, а на тјмену остављају чупицу, која је потпуно слична нитици у Скалпа; а Јевреји пак чинили су вјештачки калу на глави, што је код њих играло улогу погребног обреда. Бријање главе код Јеврејских жена — које и до сад сматрају као нешто ниже од мушкарца, те их, као такве, шта више и не пуштају у овај дпо храма гдје се они моле — очевидно указује на то, да обичај одређивања

*) Интересна је — примједба уредник Мисли — сравнити с тијем фактима уредовање нашег народа у лековиту моћ ношења мишљина, као и уопште употреба мишљина код женских. Да није тај садашњи украј такође био симолом ропства и потчињености, слично онемо, што мало час наведосмо! —

26-ог октобра одржана је прва одборска сједница, на којој су се расправљала многа општинска питања, и постављени су општински чиновници. Најважније питање које се је на тој сједници претресало, било је питање о накуфскијем добрима, које су до сад доста напуштена била, али је ријешење овога питања одложено било. Између осталог даље су на овој сједници изабрати г. г. Ђуро Врбица, Хоца Карађузовић и Зеф Ђокић, да прегледају све рачуне старе управе и да их предају новој, а свој реферат о томе да идућој сједници поднесу.

Наша читаоница готово је цијелу ову годину животарила, али се је опет почела будити. Друштво читаонице држало је 12-ог пр. мца ванредну сједницу, и изабрало г. г. Луку Дедовића, хоцу Карађузовића и Николу Вучићу да претресу старе рачуне и реферат првој редовној сједници поднесу. Према томе надати се је, да ће се читаоница у брзо како наља уредити, што је пријекс потреба за ово мјесто.

Маслине, тај највећи приход нашег питомог Приморја, већ се у велико сабирају; уље дају изванредно добро, те их фабриканти доста добро плаћају, или пошто је уље врло ниска цијена у Трсту, то је и цијена овдашњих трговаца према каквоћи уља врло слаба. Усјеви иду лијепо. Здравствено стање народа, а такође и стоке, у опште је задовољавајућа.

У.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

ПЕТРОГРАД, 8 новембра. — Званично се јавља наименовање Нелидова за посланика у Паризу, а књаза Урусова за посланика у Риму.

ВИНДЗОР, 8 новембра. — Италијанска Величанства отпутовала су јутрос пут Италије. Општај био је веома ердачан. У конференцијама, које су се овдје држале између инглеског и италијанског министра иностраних послова, постигнут је потпун споразум у свим политичким питањима.

ЦАРИГРАД, 11 новембра. — Порта је саопштила посланицима телеграм валије солунског, у којем се јавља, да двије бугарске чете хоће да провале у вилает солунски. Једна је већ пријешла граицу. Комитет задржана бјежунце, да се не враћају на своја огњишта, пријетећи им смрћу, а бугарске власти не предумијају ништа против таквог комитетског поступка. Порта уповорује велесиле на то стање, које јој смета у њеном раду око извођења реформа.

БИОГРАД, 12 нов. — Георгијев, уредник новог ерско-бугарског листа „Уједињење“, затворен је на вахтјев бугарске полиције. Он ће бити испраћен у Софију.

ПЕТРОГРАД, 12 новембра. — Билетан о стању царичиног вдравља

косе у знак ропске потчињености преживљује. То исто је било код Тана, Лифа, Тасмајанаца и неких других народа. У многим мјестима Русије саљали стрижу тјеме главе (у Костромској Губернији по прилици тако раде само расколници). Нека мјеста у Јерицила јасно свиједоче, да је женскиње обрезавање косе ради умилостивљења духа неког умрлог лица или претка, те је одовуда разумљиво што онамо, гдје су се ти претци претворили у божанство, тамо се и обрезавање косе претворило у форму поклањања или жртве божанству. Тако је било и код Грка, не говорећи о том, да је код њих, у случају смрти неког популарног лица, на пр. главнокомандујућег, цијела армија стригла себи косе. Код Јевреја и Арабљана стрижење косе чини богослужбени обред. У Пери тај се је обичај јавио у облику искубања трепавица и обрвица, које су сдуњивали са својих претију у правцу к идолу, или сунцу, или уопште к неком предмету, којем су жељели укавати поштовање; а при уласку у храм они су тек додиривали обрвице рукама, а за тим на њих дували. То је јасан примјер, како се обичај претворио у церемонију. И тако, аначп, када сте ви даривали косе својој милој, да ли сте мислили, да је тај обичај постао од скалпирања? Врло је могуће, да је то постало на тај начин.

(Наставиће се).

гласи: Сам био је немирај ушљед
јаким болова у уку. Топлота жу-
трошња 37, а пулс 72.

ПЕТРОГРАД 13 новембра.
Од великих киша порасла је јако
Нева и канали. Улице су попла-
ване, а по гдје којим улицама ста-
новници воде се у чуповима. Говори
се, да се је много особа утопило.
Оваква јака поплава не памти се од
године 1824. По подне почела је
вода умицати.

ЦАРИГРАД 13 новембра. —
Руски посланик изјавио је јуче Порти,
да споразумне велесиле траже, да
Порта потпуно усвоји њихове захтје-
ве о реформама и упозорио је Порту,
да ће друге велесиле у својим зах-
тјевима ићи још даље, но Русија и
Аустро-Угарска. Ова изјава имала је
бити одговор на корак Портин, учи-
њен у Петрограду, с којим је она
хтјела ублажити Русију. Говори се,
да је и турски посланик у Бечу
добрио исто такву наредбу, да испо-
слује што блажи поступак од стране
бечког кабинета.

ПАРИЗ 13 новембра. — Говори
се да је Краљ грчки препоручио
турском посланику у Бечу, да Тур-
ска потпуно усвоји предложене јој
реформе, како би се отклонили до-
даци запљети.

БЕРЛИН 13 новембра. — Цар
Вилхелм још се није опоравио послје
потоне операције. Говорити не смије
још за које вријеме, но се мисли, да
ће тек за коју недјељу моћи опет
слободно се гласом служити.

СКРЊЕВИЦЕ 13 новембра. —
Билетен о царици јавља, да је опште
стање задовољавајуће. Температура
37.1 а пулс 68.

ЦАРИГРАД 14 новембра. —
Порта саопштила је јуче послани-
цима споразумних велесила, да у
начелу усваја девет тачака нове ре-
форме ноге.

БУДИМПЕШТА 14 новем. —
Да се обструкција у парламенту
угуши, предложио је Подманички,
да се од сад дневна држе по двије
сједнице. Оваква ужасном вицом
успала против тога предлога, који
ће се сјутра изијети на гласовање.

СОФИЈА 14 нов. — Овдје се
ноћас осјетио јаки земљотрес. Штете
није било никакве.

БУДИМПЕШТА 15 новем. —
Парламенат усвојио је у сједници,
која је трајала 7 сати, предлог Под-
маничкова да се дневно држе по
двје сједнице.

ПЕТРОГРАД 15 нов. — Ца-
рица је добро спавала. Температура
јутрос 37, пулс 64, опште стање
добро. Болова нема.

НА ЗНАЊЕ

Даје се на знање нашим
трговцима, да Књ. Влада не-
ће куповати жито ове годи-
не, што је чинила прошле,
да умјери цијену житу на
пазарима. Ове године насту-
пиле су боље прилике, јер
је летина много обилатија
него ли прошле године, а при-
том слободан је и увоз жита
(сереала) из Турске у Црну
Гору, те тако обије околно-
сти дају гаранцију, да ће
цијене жита бити умјерене.

Из Канцеларије
Државног Савјета

ОБЈАВА

На основу наредбе Министар-
ства Унутрашњих Дјела од 17. ав-
густа ове године Број 1066. позивају
се сви они, којима су било даровате
земље у Загоричу, Забјелу и Зети,
на које се нијесу населили, а које

им други држе, или су нерађене,
да се пријаве у канцеларију ове
Управе најдаље до 17. новембра
1903 године ради коначног ријеше-
ња о држању истијех.

Ко се не пријави до тог рока,
губи право на даровницу, која ће
остати на расположење Књаж. Владе.

Број 368. Из канцеларије Зетско-
Брдске обласне Управе, 29. августа
1903 г. у Подгорици.

ОБЈАВА

У петак 21 новембра тек год.
од 2—4 часа послје подне у Ко-
манди баталиона стојеће војске у
Подгорицу, подписато одјељење да-
вати ће на јавној лицитацији кон-
трат од вина.

Подузимац обавезан ће бити да-
вати вина како за гарнизон Цетиње,
тако за гарнизон Подгорице:
од 1 децембра ове године, до 1 де-
цембра идуће 1904 године.

Вина ће се потрошити од при-
лике око 250 квинтала.

Мостра од вина моћи ће се на-
ћи од 15 Новембра до дана лицитаци-
ције у Команди бригаде на Цетиње
и Команди баталиона у Подгорицу.

Подузимацу вина тражиће се
кауција од хиљаду круна у готовом
новцу или двије хиљаде у сигурној
залози.

Број 346.

Цетиње, 6 новембра 1903 г.

Административно Одјељење
Бригаде стојеће војске.

2—2

О Г Л А С

Привредно Одјељење Књ. Мини-
старства Унутрашњих Дјела, коме
спада у нарочиту дужност унапре-
ђење свију грана привреде, ставља
се на расположење свакоме, ко би
желио тачног извјешћа, поуке или
упутства у земљодјелству, виногра-
дарству, винарству, воћарству, сто-
чарству, шумарству и у општо у
свим гранама народне економије.

Из канцеларије Привредног Одјељења
Министарства Унутрашњих Дјела, број 10.
7. новембра 1903 год. — Цетиње.

Позив

Стане кћер Илије Лекића из Васоје-
вића поднијела је тужбу против свога
муџа Васа Шаровића, такође из Васоје-
вића, ради развода брака, доказујући да је
Васо алкохолно и без свакога издржавања
оставио и некуда отумарао. По смислу
писма Књ. Великог Суда од 30. Септембра
ов. год. број 1469, III. 1903—36 издјелне
Књажевске власти на захтјевање тужитељке
тражили су Васа у сва она мјеста, гдје се
замисљало да би се могао налазити; али
је све то било без успјеха.

Зато, овим предметици Шаровић
позива се, да у течају од три мјесеца, ра-
чунајући откад овај позив први пут у
Гласу Црногорца изађе, предстане Канце-
ларији Митрополије, ради спора у коме га
супруга оптужује.

Не пријави ли се Васо до више озна-
ченога рока лично или писмено, са ознаком
мјеста гдје се налази, онда ће се овај спор
ријешавати на штету Васову.

Број 1821.

Цетиње, 2. октобра 1903. год.

Из канцеларије
Црногорске Митрополије.

(1—3)

Службене Објаве.

О Г Л А С

1. Исноси се на јавну продију дољеспи
сана непокретност Миљана Радосављева Ра-
кочевића из Доње Мораче, која је проди-
јењена круна пет стотина.

2. Продаја ће се извршити у Свина.
3. За продају се одређује три рока: први
на 15 новембра; други на 15 децембра ов.
год., а трећи на 15 јануара 1904 године,
у три сата послје подне.

4. На прва два рока неће се непокрет-
ност продати испод процијењене вриједности,
а на трећем и ниже, али никако испод 2/3
процијењене.

5. Сваки је лицитант дужан положити
јемство од 10% од процијењене вриједнос-
ти непокретности.

6. Позивају се сви они, те имају на не-
покретност какво реално право, дужни

кови повјерљиви и они, који имају право
прече купње, да се пријаве суду прије пр-
ве продаје.

Опис непокретности: Свина, двије ко-
се ливаде, са вишим бројем баштанских
дрвета, и с мало мезграје, од које је неки
дио под водом. Граници: од истока потоком,
од сјевера, запада и југа путем.

Број 398.

Доња Морача, 15 окт. 1903. год.

Кап, сердар Ристо Радовић.

Р. 163 Бр. 253 1—1

О Г Л А С

Јавна продаја непокретности Гиша
III. Прелевића са Страњина, извршиће се
25 новембра т. г.: Види оглас у „Глас Цр-
ногорца“. Број 2. од год. 1903.

Број 326.

Ђурлац, 22/10 1903 год.

Кап. Тиодор Драговић.

Р. 32 Бр. 254 1—1

О Г Л А С

Јавна продаја непокретности Мила
Перова Милошевића с Цетиња извршиће се
4. децембра ове, 4. јануара и 4. фебруара
1904 године у 3 сата послје подне.

Виђи оглас у 47. броју „Гласа Цр-
ногорца“.

Број 1471.

Из канц. Књ. Обласног Суда.

Р. 40 Бр. 255 1—1

Приватне објаве.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

У изненадној неизмјерној жалости,
која нас постиже смрћу никад не-
прежаљеног супруга, односно оца,
брата и рођака

Илије Ј. Лопичића,

капетана цеклинског,

који се 6 новембра ов. год. пресели
у вјечност у свом родном мјесту Це-
клину у 64 години свога живота —
јако дирнути великим одзивима сауче-
шћа, које нам у неколико огром-
ни бол за милим покојником ублажи,
неможемо пропустити а да овим пу-
тем најискреније свима не захвалимо.
На првом мјесту сматрамо за своју
најосветлију дужност изјавити вјечиту
и најоданију благодарност Његовом
Краљу. Високој Књази-Господару
Николи I, који је благоизволио лично
послати свог нарочитог изасланика г.
кап. Павла Пламенца, су осам перја-
ника, који покојника у гроб својим
рукама спустише.

Искрена хвала г. командиру Наку
Кусовцу и г. командиру и капетану
Никици Кусовцу с Љуботинићима,
а такође командиру г. Дуцу Крушци
и капетану г. Стеву Пејановићу с
Доброљанима, који братски покојника
ожалише и до вјечне куће допратилише.

Дубока хвала свештеницима: Милу
Јовићевићу, Павлу Рајковићу, Луки
Јовићевићу, Станку Вукмировићу и
Илији Ђураковићу, који над нашим
драгим покојником свечано опјело из-
вршише и до хладног гроба допратилише.

Братска хвала г. Михаилу Стру-
гару учитељу, који се са покојником
дирљивим и достојним говором опро-
стио.

Хвала г.г. учитељима: Луки Пејо-
вићу и Андрији Јовићевићу, који
са ђацима основне школе спровод уве-
личаше.

Братска хвала г.г. команд. Мргуду
Јовићевићу, подкомандиру С. Кости-
ћу и кап. М. Костићу, председнику
Општине Ријечке Илији Шкеповићу
са Ријечанима, Ику Пејовићу, подк.
Петру Ђурашковићу и свој браћи
Цеклињанима, који покојника вруће
и брачки ожалише и до вјечне куће
попратилише.

Срдљна хвала свим пријатељима и
познаницима из Ријечке и сусједних
нахија, из Цетиња и унутрашњости
Црне Горе, који лично дођоше да
покојника ожалује, као и онима који
нам телеграфски или писмено изра-
зише своје саучешће и тим нам убла-
жавали тугу за нашим непрежаље-
ним Илијом.

Ожалошћени:

супруга Стане; синови: Велимир,
Стеван и Ђорђе — У име браће и
рођака — поп Лука Лопичић.

Р. 300 Бр. 113 1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

С болом у души јављамо свима
нашим пријатељима и познаницима,
да се је наш никад непрежаљени
супруг, односно отац и брат

СТЕВАН Т. ЂОКОВИЋ,
капетан брчески,

преселио у вјечност на Цетињу 21.
октобра у 47-мој години свога живота
у болници „Данило I.“

Том приликом указата нам је ве-
лика утјећа од стране Њ. Краља.
Високог Господара. Књагиње Ми-
лене и Књаза Мирка — прво пока-
жањем болесника а за тим Високим
саучешћем и особитом милости над
покојниковом фамилијом, као и нов-
чаном припомоћу за погреб покој-
ника — на чему Им овим путем
изјављујемо своју дубоку и најоданију
поданичку благодарност и признање.

Хвала Др. Станку Матановићу на
његовом заузимању, да покојника от-
гне из чељусти смрти.

Неизмјерна хвала браћи Гојнићима:
ведикосудији Љабуду и поручику
Луки на њиховом свакодневном пожа-
вању, старању око спровада и пратњи
до вјечне куће.

Вјечита хвала нашим искреним при-
јатељима свима Подовићима, који
мртво тијело покојника из болнице
у своју кућу пренјели, цијелу ноћ
предвртише и до вјечне куће попра-
тилише.

Хвала грађанству вароши Цетиња
обојег рода, који покојника у вели-
ком броју до Црне Горе допратилише.

Хвала општини вароши Ријеке, који
покојника у Охеве са свештеником
и ђацима среташе и кроз варош по-
пратилише.

Хвала општини вароши Вира, који
покојника среташе и на сагртном
одру вијенац положише.

Хвала свијем војним и грађанским
чиновницима и осталом народу обојег
рода Црноречке нахије, који покој-
ника, уједино са нашом браћом Брче-
љанима, до вјечне куће допратилише, по
народном обичају искрено ожалуше
и матери земљи предадоше.

Хвала многобројном чиновништву и
грађанству из Црне Горе, који на
глас смрти било лично, писмено или
телеграфично похиташе да нам големи
губитак својим саучешћем ублаже.

Брчело, 27 октобра 1903.

У име ожаложбене породице:

Супруга — Стане; син — Јово;
братственик — Саво Мићанов.

Р. 274 Бр. 114 1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Под притиском големе туге која
нас задеси смрћу нашег нигда непре-
жаљеног сина, брата

ЈОВАНА,

ученика II-ог разреда основне школе,

који премину 4. ов. мјесеца у 12-тој
години свога живота — указата ми
је велика доброта и утјећа приликом
преноса милог ми покојника од Со-
тоњина до родног му мјеста Угана.

Неизмјерна хвала племену Сотон-
јина, који покојника са мјесним све-
штеноством и учитељем Вукосавићем
попратилише.

Срдљна хвала Брчеланима, који са
свештеником, учитељем Јовановићем
и ђацима кроз своје племе покојника
попратилише.

Хвала Подгоранима са учитељем
Вујачићем, који са ђацима покојника
попратилише и жалосној браћи пре-
дадоше.

Хвала мојој браћи Уганама, који
на глас смрти похиташе у сусрет,
покојника до вјечне куће попратити,
по народном обичају ожалуше и ма-
тери земљи предадоше.

Уган, 7. новембра 1903.

Ожалошћени отац:

Лука Б. Капа,

са осталом породицом.

Р. 128 Бр. 115 1—1